

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Špeciálna trieda pri Základnej škole v Hybiach pre žiakov s mentálnym postihnutím

Variant A, B

Stupeň vzdelania: ISCED 1- pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Dĺžka štúdia: ISCED 1

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma: ISCED 1 -denná Druh školy: štátna

Platnosť dokumentu od 1 .septembra 2009

Predkladateľ: Základná škola s materskou školou, Hybe 691

IČO: 042388139

Riaditeľ školy : Mgr. Gonda Pavol

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa

5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Platnosť, revidovanie	Dátum	Zmeny
Platnosť iŠkVP od	1.9.2016	K 1.9.2016 bol inovovaný ŠkUP a UO v 1. -2. ročníku špeciálnych tried a 5.-6. ročníku špeciálnych tried, ako súčasť ŠkVP pre žiakov s mentálnym postihnutím variant A.
	1.9.2017	K 1.9.2017 bol inovovaný ŠkUP a UO v 3. ročníku špeciálnych tried a 7. ročníku špeciálnych tried, ako súčasť ŠkVP pre žiakov s mentálnym postihnutím variant A.
	1.9.2018	K 1.9.2018 bol inovovaný ŠkUP a UO v 4. ročníku špeciálnych tried a 8. ročníku špeciálnych tried, ako súčasť ŠkVP pre žiakov s mentálnym postihnutím variant A.
	1.9. 2019	K 1.9.2019 bol inovovaný ŠkUP a UO v 9. ročníku špeciálnych tried, ako súčasť ŠkVP pre žiakov s mentálnym postihnutím variant A., B

Vypracovala: Mgr. Trnková Mária

OBSAH

I. Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie 5

1 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA 5

- 1.1 Charakteristika triedy 5
- 1.2 Charakteristika žiakov 5
- 1.3 Charakteristika pedagogického zboru 5
- 1.4 Organizácia prijímacieho konania 6
- 1.5 Získavanie sponzorských darov..... 6
- 1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi..... 6
- 1.7 Zameranie školy a stupeň vzdelania 6
- 1.8 Profil absolventa 7
- 1.9 Pedagogické stratégie 10

2 VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA 10

- 2.1 Ciele výchovy a vzdelávania 10
- 2.2 Začlenenie prierezových tém 11
- 2.3 Vzdelávacie oblasti 16
- 2.4 Charakteristika, špecifiká a dĺžka vzdelávania a podmienky prijímania 18
- 2.5 Vzdelávacie štandardy 18
- 2.6 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom postihnutia 19
- 2.7 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 1.ročník 20
- 2.8 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 2.ročník 21
- 2.9 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 3.ročník 22
- 2.10 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 4.ročník 24
- 2.11 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 5.ročník 26
- 2.12 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 6.ročník 27
- 2.13 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 7.ročník 29
- 2.14 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 8.ročník 31
- 2.15 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 9.ročník 32

2.16	Vyučovací jazyk	34
2.17	Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania	34
2.18	Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	34
	Povinné personálne zabezpečenie primárneho	34
2.19	Povinné materiálne – technické a priestorové zabezpečenie	35
2.20	Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri vzdelávaní	35
2.21	Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov	35

II. Vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie 37

3	VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA	37
3.1	Charakteristika triedy	37
3.2	Charakteristika žiaka	37
3.3	Stupeň vzdelania	37
3.4	Profil absolventa	37

4 VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA..... 38

4.1	Ciele výchovy a vzdelávania	38
4.2	Vzdelávacie oblasti	39
4.3	Vzdelávacie štandardy	40
4.4	Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom postihnutia	42
4.4.1	Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom postihnutia 2. ročník	43
4.4.2	Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom postihnutia 3. ročník	46
4.4.3	Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom postihnutia 4. ročník	49
4.4.4	Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom postihnutia 5. ročník.....	52
4.5	Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia	
4.6	Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie	57
4.7	Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania	57

4.8	Povinné materiáľno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania ..	59
4.9	Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	60
4.10	Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov	60

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	61
---	-----------

I. Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

1 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA

1.1 Charakteristika triedy

Špeciálne triedy pri Základnej škole v Hybiach boli vytvorené na základe podnetov rodičov. Žiaci sa vzdelávajú v špeciálnych triedach na základe špeciálno pedagogického a psychologického vyšetrenia. Špeciálna trieda sa nachádza spolu s bežnými triedami v budove Základnej školy v Hybiach, čím sa zvyšuje sociálna integrácia žiakov, ktorí navštevujú špeciálnu triedu. V triedach sa nachádzajú žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia.

1.2 Charakteristika žiakov

Špeciálnu triedu navštevuje 4 až 12 žiakov. Väčšina z nich pochádza zo sociálneho znevýhodneného prostredia. Viac ako 50% rodín týchto žiakov sa nachádza v hmotnej núdzi.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

V triede vyučujú pedagogickí zamestnanci, ktorí spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi. Odborné spôsobilosti využívajú pri pedagogickej komunikácii a motivácii žiakov. Pri diagnostikovaní spolupracujeme s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a s Centrom špeciálno - pedagogického poradenstva v Liptovskom Mikuláši. Učitelia sa aktívne zapájajú do kontinuálneho vzdelávania, zvyšujú si kvalifikáciu a odbornosť, čím prinášajú progresívne prvky do výchovno - vzdelávacieho procesu.

Prácu pedagógov dopĺňa i asistent učiteľa. Asistenti učiteľa bezprostredne spolupracujú s učiteľmi v triede a s pedagogickými zamestnancami školy, uľahčujú adaptáciu dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na prostredie školy, pomáhajú pri prekonávaní výchovných a vzdelávacích bariér, ktoré plynú zo zdravotného postihnutia žiaka. Organizujú alebo napomáhajú pri organizácii voľnočasových aktivít, spoločenských a športových podujatí.

1.4 Organizácia prijímacieho konania

Pri prijímaní dieťaťa a žiaka do špeciálnej triedy postupujeme podľa zákona NR SR o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 Z. z. § 60, ods.1 - 5 ods.1 a 3 rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného v súlade s diagnostickým vyšetrením dieťaťa a podľa vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z. z. § 7 ods. 1 - 4..

1.5 Získavanie sponzorských darov.

Škola svoju veľkú príležitosť vidí v realizácii získavania sponzorských darov, prostredníctvom ktorých má možnosť získať finančné prostriedky na vybavenie triedy, špeciálnymi didaktickými pomôckami a kompenzačnými pomôckami.

1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi.

Vzhľadom na charakter postihnutia žiakov, ktorým škola poskytuje výchovu a vzdelávanie je nevyhnutné aby spolupráca školy a rodičov žiakov bola čo najlepšia, aby sa tak prepojili ciele výchovy v rodine a ciele školy. Spolupráca s rodičmi najmä žiakov s marginalizovaných komunití nieje na dobrej úrovni. Z tohto dôvodu sa snažíme o maximálne zapojenie rodičov žiakov na spolupodieľaní sa na výchove a vzdelávaní prostredníctvom pravidelných rodinných návštev, pravidelných triednických schôdzok, predvolávaním rodičov do školy. Pri zanedbávaní rodičovských povinností alebo pri ohrozenej mravnej výchove dieťaťa, kontaktujeme okresný úrad práce, sociálnych, vecí a rodiny a kuratelu pre deti a mládež i obecné úrady v obciach kde majú žiaci trvalé bydlisko.

1.7 Zameranie školy a stupeň vzdelania

Školský vzdelávací program je orientovaný na žiaka, rešpektuje jeho individuálne potreby a osobné zvláštnosti. Umožňuje efektívnu profesionálnu a premyslenú prácu učiteľa, ktorý vo svojej práci používa moderné prvky pedagogiky.

V škole rozvíjame tvorivosť a súčasne zohľadňujeme všetky možnosti, ktoré život ponúka. Škola rozvíja žiaka všetkým potrebným pre jeho úspešný a radostný život.

Chceme, aby deti chodili do školy radi a aby sme ich dobre pripravili na život:

- **Škola ekologická** - vedieme mladú generáciu k environmentálnemu cíteniu a záujmu ochranu nášho životného prostredia, zvýšiť vedomostnú úroveň detí o separovaní

odpadu a jeho druhotnom využívaní, ale aj do podpory ekologickej osvetu a výchovy.

- **Otvorená škola** - „škola hrou a bez stresu“ - škola priateľská deťom, učiteľom a rodičom, škola využívajúca rôzne alternatívne metódy a moderné prvky pedagogiky
- **Kultúrna škola a tradícií**- podnecujeme a rozvíjame vzťah ku kultúre a tradíciám slovenského národa, zapájame žiakov do záujmovej a mimoškolskej činnosti v oblasti kultúry.
- **Škola zdravia a bezpečnosti** -poskytujeme žiakom vedomosti potrebné pre ich záujem o vlastné zdravie, vedomosti o spôsobe života a životnom štýle.
- **Škola rešpektu a tolerancie**- pripravujeme dieťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia, tolerancie, rovnosti pohlaví a priateľstva
- **Škola moderných technológií** - využívame informačno-komunikačných technológií na vyučovaní. Vedeíme žiakov k dobrému zvládnutiu čitateľských zručností.
- **Škola „pre život“** - žiakov vedeíme k spoločenskému a pracovnému uplatneniu sa v reálnom živote, rozvíjaním ich záujmov a predpokladov.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

1.8 Profil absolventa

Sociálne komunikačné kompetencie

- vyjadruje sa súvislé ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovat'
- vie samostatne písomne komunikovat'
- dokáže určitý čas sústredene počúvať, prijať a rešpektovat' názory iných ľudí
- je schopný vyjadriť svoj názor a obhájiť ho
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi,
- učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu
- rieši konflikty s pomocou dospelých alebo samostatne
- je empatický k starým, chodným a postihnutým ľuďom
- rozumie bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovat'
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky komunikácie

- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti, akceptuje a rešpektuje multikultúrne odlišnosti detí a dospelých
- správa sa v skupine a kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem
- preberá spoluzodpovednosť za seba a za činnosť skupiny
- nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými a udržiava s nimi harmonické vzťahy

Kompetencie v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- dokáže využiť základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne a abstraktné myslenie
- rozumie a používa základné z oblasti matematiky a prírodných vied.
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi.
- má vytvorené vedomie o ekológii, je zodpovedný voči prírode, chápe význam potreby ochraňovať prírodu pre budúce generácie

Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa
- využíva rôzne možnosti zhromažďovania informácií z kníh, časopisov, z médií a internetu
- vie používať vyučovacie programy
- chápe rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom
- vie že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT

Kompetencia učiť sa

- dokáže pracovať samostatne s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami
- ovláda algoritmus učenia a dodržiava ho
- získané vedomosti dokáže uplatniť v rozličných situáciách a podmienkach
- uvedomuje si význam učenia sa pre jeho následné uplatnenie sa na trhu práce
- prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení
- hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých.

Kompetencia riešiť problémy

- rozpozná problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni a skúsenostiam navrhuje riešenia na ich prekonanie
- dokáže popísať problém, skúša viaceré možnosti riešenia problém, v odôvodnených prípadoch dokáže privolať potrebnú pomoc.

Osobné, sociálne a občianske kompetencie

- uvedomuje si vlastné potreby, využíva svoje možnosti
- dokáže odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov
- uvedomuje si svoje práva a zároveň rešpektuje práva druhých ľudí
- pozná svoje povinnosti, dokáže rešpektovať a prijímať príkazy kompetentných osôb,
- je schopný počúvať, diskutovať, vysloviť svoj názor, rešpektuje názor iných ľudí dokáže spolupracovať v skupine, pracovať pre kolektív
- je tolerantný a ohľaduplný k iným ľuďom, k ich kultúre a vierovyznaniu.
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziludským vzťahom

Kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov
- dokáže pomenovať základné druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky
- pozná pravidlá bežného spoločenského kontaktu
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- rešpektuje vkus iných ľudí.
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote
- cení si a rešpektuje kultúro-historické dedičstvo a ľudové tradície
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

1.9 Pedagogické stratégie

Vo vyučovacom procese, na hodinách jednotlivých predmetov využívame didaktickú techniku a IKT. Okrem všeobecne používaných metód, dôraz kladieme najmä na metódy motivačné, výkladovo-problémové, diskusné, heuristické, pokus, demonštrácia, inscenačné (hranie rolí), situačné a zážitkové metódy, dramatizáciu, tvorbu projektov a obhajobu vlastných prác. na prácu s odbornou literatúrou, čo sú metódy na rozvíjanie kritického a logického myslenia, tvorivosti a samostatnosti, ktoré žiakov učia nájsť pravidlo, zákonitosť a vyvodit' záver, poučenie s uplatnením pre život.

Na dosiahnutie cieľov jednotlivých vyučovacích predmetov vyučujúci využívajú nielen triedu ale i vychádzky, exkurzie, i kultúrne predstavenia a ďalšie formy vyučovania - samostatná práca, práca vo dvojiciach, súťaže a kvízy, problémové vyučovanie, projektové vyučovanie, diferencované vyučovanie, skupinové vyučovanie s delením podľa náročnosti úloh (napr. v matematike, slovenskom jazyku).

V oblasti rozumovej výchovy rozvíjame u žiakov nielen základné poznatky, ale aj tvorivé myslenie, samostatnosť, snahu riešiť problémy, schopnosť objavovať a experimentovať, zručnosť vo vyhľadávaní a spracovávaní informácií, schopnosť hodnotiť seba i iných, ale i prijať názory iných, ochotu spolupracovať a toleranciu.

Veľkú pozornosť venujeme rozvíjaniu talentu a nadania - "jednotlivých oblastiach.

V oblasti predchádzania všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, intolerancie a rasizmu, organizujeme besedy a tematické vyučovanie na Vv - výtvarným spracovaním témy,

Prevencii drogových závislostí venujeme pozornosť priamo vo výchovno-vzdelávacom procese. Organizujeme celoškolské akcie na podporu zdravého životného štýlu.

2 VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

2.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavný cieľ výchovy a vzdelávania predstavuje formovanie kľúčových kompetencií (kombinácia vedomostí, skúseností a postojov) na takej úrovni, ktorá je pre žiakov s mentálnym postihnutím dosiahnuteľná:

1. Cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére rozvíjať osobnosť žiaka v

poznávacej,

sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti.

2. Poznávať seba samého, využívať svoje možnosti, kompenzovať obmedzenia, rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa.
3. Poskytnúť primerané možnosti poznávať najbližšie kultúrne a prírodné prostredie.
4. Podporovať poznávacie procesy a kompetencie žiakov, prostredníctvom vlastnej poznávacej skúsenosti aktívne riešiť problémy.
5. Žiakom vytvoriť podmienky pre získanie základných pracovných zručností a návykov.
6. Rozvíjať kompetencie: dorozumievať sa, porozumieť si, hodnotiť a konať.
7. Podporovať rozvoj schopností otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa spolupracovať v skupine.
8. Preberať za seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť: k spolužiakom, učiteľom, rodičom a svojmu okoliu.
9. Viest' žiakov k tolerancii, znášanlivosti a porozumeniu medzi všetkými ľuďmi bez rozdielu.
10. Naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie. Chrániť si zdravie a životné prostredie.

2.2 Začlenenie prierezových tém

Súčasťou obsahu vzdelávania na úrovni primárneho vzdelávania sú prierezové tematiky, ktoré sa prelínajú cez vzdelávacie oblasti. Prierezové témy realizujeme viacerými formami – ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania a vhodných učebných predmetov. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti prierezovej tematiky je použitie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód.

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Dopravná výchova

Osobnostný a sociálny rozvoj

Environmentálna výchova

Mediálna výchova

Multikultúrna výchova

Ochrana života človeka a zdravia

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

a. Dopravná výchova

Učivo tematiky Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov špeciálnych základných škôl. Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je v škole postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov.

Ciele výchovy bezpečnosti v cestnej premávke:

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi
- sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke
- uplatňovať si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec)
- spôsobnosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla
- ✓ uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky

b. Osobnostný a sociálny rozvoj

Osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí. Chceme, aby žiak spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebvzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok), získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjal sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V

tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam, ale aj rodinnej výchove.

Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v predmete etická výchova, náboženská výchova, vlastiveda, ale uplatňujeme ju aj v iných predmetoch. Témy realizujeme prakticky, prostredníctvom modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

c. Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa prelína so všetkými predmetmi. Začlenili sme ju hlavne do predmetov vecné učenie, vlastiveda, pracovné vyučovanie, telesná výchova, výtvarná výchova a etická výchova.

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť dokázať vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, ale aj uvedomovať si dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj k zvieratám v prírode.

d. Mediálna výchova

Žiaci už vo veku 7-14 rokov sú vystavení vplyvom médií - nielen elektronických ale aj tlačených - rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej obľube sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorá by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali.

Cieľom mediálnej výchovy je formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Prierezová téma sa uplatňuje hlavne v predmetoch etická výchova, matematika/informatická

výchova, vecné učivo, vlastiveda, náboženská výchova, slovenský jazyk a slovenská literatúra, výtvarná výchova, hudobná výchova, pracovné vyučovanie, telesná výchova.

e. Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania vzhľadom na to, že v súvislosti s globalizáciou sveta a migráciou sa v škole stretávajú žiaci rôznych kultúr. Je predpoklad, že sa čoraz viac aj v živote dostanú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr a bude potrebné, aby boli pripravení na rozdielnosť kultúr. Preto je cieľom výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziludskej tolerance, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebvýjadrovania. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu zvyky, tradície, akceptuje ju a dokáže s nimi spolupracovať. Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziludských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere je jej cieľom dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom - dochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia. Multikultúrna výchova je začlenená do predmetov vlastiveda, výtvarná výchova, hudobná výchova, etická výchova, vecné učenie, slovenský jazyk a slovenská literatúra.

f. Ochrana života človeka a zdravia (OŽZ)

Ochrana života človeka a zdravia ako prierezová téma sa v špeciálnych základných školách realizuje prostredníctvom učebných predmetov štátneho vzdelávacieho programu. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode.

Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu.

Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež

zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

g. Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii školy. Žiaci sa naučia prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

2.3 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do deviatich vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VZDELÁVACIE OBLASTI

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Matematika a práca s Informáciami	Matematika
	Informatika
Príroda a spoločnosť	Vecné učenie
	Vlastiveda
Človek a príroda	Vecné učenie
	Fyzika
	Chémia
	Biológia
Človek a spoločnosť	Vlastiveda
	Dejepis
	Geografia
	Občianska náuka
Človek a hodnoty	Etická výchova / Náboženská výchova
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

Poznámky

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
- Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami. V rámci vyučovania je možná

individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.

3. V prípravnom ročníku vyučovaciu hodinu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci.

4. V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom 6 žiakov. Skupiny sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.

V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.

6. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.

7. Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.

8. Na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry (*u žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom národnostnej menšín*) triedu možno rozdeliť.

2.4 Charakteristika, špecifiká a dĺžka vzdelávania a podmienky prijímania

✓ Špecifiká výchovy a vzdelávania

Vo výchovno - vzdelávacom procese má dominantné postavenie pracovné vyučovanie, čomu zodpovedajú materiálne - technické a priestorové podmienky školy.

V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.

✓ Dĺžka vzdelávania

Dieťa s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môže začať plniť povinnú školskú dochádzku v prípravnom ročníku ak nedosiahlo školskú spôsobilosť a nie je u neho predpoklad zvládnutia prvého ročníka.

✓ Podmienky prijímania

Do špeciálnej triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím možno prijať žiaka na základe diagnostických vyšetrení a s informovaným súhlasom rodiča alebo ustanoveného zákonného zástupcu.

Pred prijatím žiaka do špeciálnej triedy vykoná zariadenie Centra pedagogičke - psychologického poradenstva a prevencie alebo Centra špeciálne - pedagogického poradenstva diagnostické vyšetrenie žiaka, toto je súčasťou podkladov na rozhodnutie o prijatí žiaka do špeciálnej triedy. Žiak sa prijíma na základe jeho zdravotného znevýhodnenia zdokumentovaného vo vyplnenom a potvrdenom tlačive schválenom MS SR „ Návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami do špeciálnej triedy", ktoré obsahuje aj správu s diagnostických vyšetrení s určenou diagnózou, odporúčania k vzdelávaniu žiaka a návrh na prijatie alebo neprijatie žiaka do príslušnej triedy. Žiak, ktorý bol prijatý z bežnej triedy základnej školy, možno na základe výsledkov vstupného diagnostického vyšetrenia a po prerokovaní v pedagogickej rade zaradiť do vyššieho ročníka, pričom fyzický vek žiaka nesmie byť nižší, než fyzický vek žiakov tohto ročníka.

2.5 Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy špeciálna základná škola pre žiakov s mentálnym postihnutím -variant A nemá.

2.6 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom postihnutia

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským ISCED 1

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník										
		Prípravný ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	I
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7 +1	6 +2	6 +2	5 +3	5 +3	5 +3	58
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	39
	informatika					+1	1	1	1	1	1	5
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1 +1							4
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	5
Človek a svet	pracovné vyučovanie	1 +1	1 +3	2 +2	3 +1	4	4	4	4	4	4	31
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	výtvarná výchova	1	1	1 +1	1 +1	1 +1	1 +1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	20
Základ		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
Spolu		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251

2.6.1 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 1.ročník

Vzdel. Oblasť	Predmet	Dotácia	Pridané hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia.	Slov. jazyk	8		
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4		
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	1		
Človek a svet práce	prac. vyučovanie	1	3	motorika
Umenie a kultúra	VYV	1		
	HUV	1		
Zdravie a pohyb	TSV	2	1	
Spolu		18	4	

Charakteristika výstupov žiakov 1. ročníka špeciálnej triedy

1. **Adaptovať sa na prostredie špeciálnej triedy**
2. **postupne poznať hlásky a príslušné písmená, čítať jednoslabičné ,dvojslabičné a trojslabičné slová zložené najmä z otvorených slabík.**
3. **Čítanie jednoduchých viet. čítanie písaného písma.**
4. **Osvojenie si základných spoločenských a hygienických návykov.**
5. **Získať základné poznatky o prírode a spoločnosti z najbližšieho okolia.**
6. **Porovnávať a triediť činnosti každodenného života, predmety, vlastnosti, podľa určitých kritérií, osvojiť si základné geometrické predstavy ,využívať osvojené vedomosti v reálnom živote, číselné operácie v obore 0-5.**
7. **Získať vedomosti z rôznych pracovných činností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov, utvoriť základné pracovné zručnosti a návyky.**
8. **Rozvinúť perцепciu, lateralitu, senzomotorickú koordináciu, priestorovú orientáciu a grafomotorickú zručnosť.**

2.6.2 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 2.ročník

Vzdel. oblasť	Predmet	Dotácia	Pridané hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia.	Slov. jazyk	8		
Príroda a spoločnosť.	Vecné učenie	1		
Matematika + infromatická .výchova.	matematika	4		
Človek a svet práce	prac. vyučovanie	2	2	motorika
Umenie a kultúra	VV	1	1	
	HV	1		
Zdravie a pohyb	TSV	2	1	
Spolu		19	4	

Charakteristika výstupov žiakov 2. ročníka špeciálnej triedy

1. Cieľom výchovy a vzdelávania v 2.ročníku špeciálnej základnej školy je získať vedomosti v nadväznosti na poznatky získané v 1.ročníku.
2. Žiaci získajú ďalšie vybrané základné poznatky o prírode a spoločnosti z ich najbližšieho okolia.
3. Osvojujú si základné spoločenské, pracovné a hygienické návyky.
4. V priebehu roka sa spresní zručnosť žiakov orientovať sa v budove školy a určujú ich polohu vzhľadom ku škole.
5. Cieľom výchovno vzdelávacieho procesu je spresňovať zmyslové vnímanie, rozvíjať ústne vyjadrovanie a kultúru reči.
6. Počas celého roka systematicky viesť žiakov k vyjadrovaniu osobných a spoločenských zážitkov a skúseností v krátkych hovorených prejavoch.
7. Žiaci majú osvojený číselný obor od 0 až 10, samostatné sčítanie a odčítanie.
8. Dokážu určovať počet predmetov.
9. Vytvárať skupiny predmetov o danom počte predmetov.
10. Majú zvládnuté čítanie a písanie číslíc 6 až 10, ich názorné vyjadrenie.
11. Dokážu samostatne usporiadať čísla od 1 až 10,
12. Žiaci sa vedú orientovať na číselnej osi, porovnávať čísla a vyjadriť ich pomocou znakov =, >, <.
12. Dokážu riešiť jednoduché slovné úlohy na porovnávanie čísel.

2.6.3 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 3.ročník

Vzdel. oblasť	Predmet	Dotácia	Pridané hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia.	Slov. jazyk	8		
Príroda a spoločnosť.	Vecné učenie	1	1	
Matematika + infromatická .výchova.	matematika	4		
Človek a svet práce	prac. vyučovanie	3	1	motorika
Umenie a kultúra	VV	1	1	
	HV	1		
Zdravie a pohyb	TSV	2	1	
Spolu		20	4	

Charakteristika výstupov žiakov 3. ročníka špeciálnej triedy

1. Cieľom výchovy a vzdelávania v 3.ročníku špeciálnej základnej školy je získať vedomosti v nadväznosti na poznatky získané v 2.ročníku.
2. Vytvárať zručnosť členiť krátke jazykové prejavy na vety a vety rozkladať na slová, - osvojiť si ostatné písmená abecedy, - obohacovať slovnú zásobu žiakov a viesť ich k voľbe vhodného pomenovania, - dbať na kultúru rečového prejavu žiakov.
3. Zdokonaľovanie rukopisu žiakov a nacvičovanie ostatných, dosiaľ nepreberaných písmen malej a veľkej abecedy. Písanie krátkych známych slov, ktoré sa píšú tak, ako sa vyslovujú. Nacvičovanie ostatných písmen malej a veľkej abecedy v poradí podľa postupu v čítaní. Odpisovanie, prepisovanie a diktát krátkych známych slov. Písanie prvého slova vo vete s veľkým začiatočným písmenom, písanie vlastného mena osôb s veľkým začiatočným písmenom. Prepisovanie tlačeneho textu. Písanie slov a viet podľa diktátu.
4. Prehľbiť a spresniť jednoduché prírodovedné a spoločenskovedné poznatky žiakov, - spresniť zručnosť žiakov orientovať sa v blízkom okolí obce, - spresniť predstavu o roku a ročných obdobiach, - poznať a vedieť pomenovať vybrané zvieratá a rastliny, - učiť sa aktívne chrániť prírodu, - oboznamovať sa s rozličnými druhmi práce dospelých, - naďalej u žiakov upevňovať hygienické návyky, najmä starostlivosť o osobnú čistotu.
5. Vedieť sčítat' a odčítat' prirodzené čísla v obore do 20, - vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy, - osvojiť si násobenie číslom 2, - vedieť rýsovať úsečku pomocou

pravítka a vyznačovať jej krajné body, - vedieť určiť body, ktoré ležia a neležia na danej úsečke.

2.6.4 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 4.ročník

Vzdel. oblasť	Predmet	Dotácia	Pridané hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia.	Slov. jazyk	7	1	čítanie
Príroda a spoločnosť.	Vlastiveda	2		
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4		
	Informatická výchova		1	
Človek a svet práce	prac. Vyučovanie	4		
Umenie a kultúra	VV HV	1 1	1	kompozícia
Zdravie a pohyb	TV	2	1	
Spolu		21	4	

Charakteristika výstupov žiakov 4. ročníka špeciálnej triedy.

1. Cieľom výchovy a vzdelávania v 4.ročníku špeciálnej základnej školy je získať vedomosti v nadväznosti na poznatky získané v 3.ročníku.
2. Poznávať vetu ako jazykový celok, vedieť rozoznávať druhy viet.
3. Poznávať slová rovnakého a opačného významu vedieť rozoznávať spisovné a nespisovné slová.
4. Vedieť rozlišovať samohlásky a spoluhlásky, krátke a dlhé samohlásky, tvrdé a mäkké spoluhlásky.
5. Vedieť tvoriť jednoduché ústne jazykové prejavy. Vie poznávať vety z obsahovej, zvukovej a grafickej stránky.
6. Vie poznávať vety z obsahovej, zvukovej a grafickej stránky.
7. Vie rozlišovať oznamovacie a opytovacie vety.
8. Vie písať „i“ po mäkkých spoluhláskach a „y“ po tvrdých spoluhláskach.
9. Má osvojenú výslovnosť a písanie slov s mäkkými slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li.
10. Má docvičené písanie všetkých malých a veľkých písmen a číslíc.
11. Vie sčítať prirodzené čísla v obore do 100 bez prechodu a s prechodom cez základ.
12. Vie riešiť jednoduché slovné úlohy.
13. Má osvojené násobenie a delenie v obore do 30.
14. Vie rysovať a označiť priamku, vyznačiť body ležiace a neležiace na priamke.
15. Vie merať dĺžku úsečky.
16. Vedieť sa orientovať v školskej budove.

- 17. Dokáže sa orientovať v príbuzenských vzťahoch v rodine a v najbližšom príbuzenstve**
- 18. Vie sa orientovať v miestnej obci a okolitej krajine.**
- 19. Pozná charakteristické prejavy počasia v jednotlivých ročných obdobiach.**
- 20. Vie sa orientovať v čase, vie názvy dní, mesiacov v roku, rozlišuje časti dňa.**
- 21. Má základné poznatky a človeku, živej a neživej prírode.**

2.6.5 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 5.ročník

Vzdel. oblasť	Predmet	Dotácia	Pridané hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia.	Slov. jazyk	6,5	1,5	čítanie
Príroda a spoločnosť.	Vlastiveda	2		
Človek a hodnoty.	Etická vých./náboženská vých.	1/1		
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	-	
	Informatická výchova	0,5	0,5	
Človek a svet práce	prac. Vyučovanie	4		
Umenie a kultúra	VV	1	1	kompozícia
	HV	1		
Zdravie a pohyb	TV	2	1	
Spolu		22	4	

Charakteristika výstupov žiakov 5. ročníka špeciálnej triedy

1. Cieľom výchovy a vzdelávania v 5.ročníku špeciálnej základnej školy je získať vedomosti v nadväznosti na poznatky získané v 4.ročníku.
2. Žiaci majú osvojené vedomosti o domove, obci, v ktorej žijú, dokážu sa orientovať podľa plánu. Majú osvojené poznatky o živej a neživej prírode.
3. Žiaci dokážu správne písať „i“ po mäkkých spoluhláskach a „y“ po tvrdých spoluhláskach.
4. Dokážu poznávať obojaké spoluhlásky a pravopis vybraných slov po b, p, m.
5. Majú osvojené podstatné mená, dokážu určovať ich rod a číslo. Dokáže rozlišovať všeobecné a vlastné podstatné mená.
6. Žiaci vedia správne čítať primerané texty s porozumením.
7. Majú dostatočnú slovnú zásobu. Dokážu presnejšie rozlišovať význam slov.
8. Majú osvojené sčítovanie a odcítovanie dvojčiferných čísel bez prechodu cez základ a sčítovanie a odcítovanie dvojčiferných čísel s prechodom cez základ.
9. Dokážu sčítovať a odcítovať prirodzené čísla do 1000 spamäti a písomne.
10. Majú osvojené násobenie a delenie v obore násobiliek do 60.

2.6.6 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 6.ročník

Vzdel. oblasť	Predmet	Dotácia	Pridané hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia.	Slov. jazyk	6	2	čítanie
Príroda a spoločnosť.	Vlastiveda	3		
Človek a hodnoty.	Etická vých./náboženská vých.	1		
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	-	
	Informatika	1		
Človek a svet práce	prac. vyučovanie	4		
Umenie a kultúra	VY	1		kompozícia
	V			
Zdravie a pohyb	TSV	2	1	
Spolu		23	3	

Charakteristika výstupov žiakov 6. ročníka špeciálnej triedy.

1. Cieľom výchovy a vzdelávania v 6.ročníku špeciálnej základnej školy je získať vedomosti v nadväznosti na poznatky získané v 5.ročníku.
2. Osvojiť si vybrané slová a učiť sa správne písať vybrané a ich príbuzné slová, naučiť sa slovenskú abecedu a získať zručnosť využívať ju v praxi.
3. Dokončiť výcvik v poznávaní a určovaní podstatných mien, v mužskom rode rozlišovať životnosť, poznávať slovesá v prítomnom čase, poznávať predložky a osobné zámená.
4. Cvičiť sa v štylizácii (napr. dopĺňať vety, vyberať vhodné slová a podobne), cvičiť sa v tvorení jednoduchých ústnych prejavov najmä formou reprodukcie krátkych textov, rozprávaním a opisom, cvičiť sa vo formách spoločenského styku.
5. Učiť sa efektívne komunikovať s rovesníkmi a upevniť si základy spoločenského správania.
6. Učiť sa základné pravidlá vyjadrovania citov, učiť sa spolupracovať s druhými, nadobúdať sociálne zručnosti- asertivitu, empatiu.
7. Vedieť sčítat a odčítat v obore do 1000.
8. Osvojiť si násobenie a delenie v obore do 100.
9. Riešiť slovné úlohy,
10. Osvojiť si numeráciu prirodzených čísel do 10 000.

- 11. Vedieť sčítať a odčítať prirodzené čísla do 10 000 spamäti a písomne.**
- 12. Vedieť násobiť a deliť 10, 100 a 1000.**
- 13. Osvojiť si základné jednotky času.**
- 14. Vedieť merať a rysovať úsečky, rysovať rôznobežky, rovnobežky a kolmice, štvorec.**
- 15. Oboznámiť sa so začiatkom našich národných dejín.**
- 16. Orientovať sa na mape Slovenskej republiky.**
- 17. Prehliť si poznatky o človeku.**
- 18. Získať poznatky o niektorých nerastoch a horninách.**
- 19. Rozšíriť poznatky a zručnosti pri práci s myšou a klávesnicou.**
- 20. Oboznámiť sa s prostredím jednoduchého textového editora.**
- 21. Písať a upraviť text, doplniť text o obrázok.**
- 22. Získať základy algoritmického myslenia.**
- 23. Vedieť pracovať v programe Skicár.**
- 24. Spustiť CD, DVD, hru cez Internet.**
- 25. Prijatť a poslať e-mail.**
- 26. Spracovať a prezentovať jednoduchý projekt.**

2.6.7 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím

7.ročník

Vzdel. oblasť	Predmet	Dotácia	Pridane hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia	Slov. jazyk a komunik.	5	2,5	čítanie, sloh
Človek a príroda	Fyzika	1		
	Biológia	1		
Človek a spoločnosť	Dejepis	1		
	Geografia	1		
	Občianska náuka	1		
Človek a hodnoty	Etická výchova /Náboženská výchova/	1		
Matematika a práca S informáciami	Matematika	4		
	Informatická výchova	0,5	0,5	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4		motorika
	Svet práce	0,5		
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1		kompozícia
	Hudobná výchova	1		
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	1	
Spolu		24	4	

Charakteristika výstupov žiakov 7. ročníka špeciálnej triedy.

1. Cieľom výchovy a vzdelávania v 7.ročníku špeciálnej základnej školy je získať vedomosti v nadväznosti na poznatky získané v 6.ročníku.
2. Vie správne písať a vyslovovať slová s niektorými predponami.
3. Precvičovanie poznávania podstatných mien, určovanie rodu a čísla.
4. Vie skloňovať podstatné mená podľa pádových otázok.
5. Oboznamovanie sa s pojmom vzoru, skloňovanie podstatných mien podľa jednotlivých vzorov: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča, žena, ulica, dlaň, kosť.
6. Vie rozpoznať akostné prídavné mená a ich význam v bežnom jazyku.
Poznávanie a určovanie rodu a čísla prídavných mien.
7. Vie rozpoznať slovesá v oznamovacom spôsobe, v prítomnom, minulom a v budúcom čase.
8. Vie časovať slovesá.
9. Dokáže reprodukovať texty na čítanie a v dramatizácii krátkych textov vie použiť aj priamu reč.
10. Má osvojené násobenie a delenie mimo oboru násobilky.
11. Vie písomne násobiť trojciferné číslo jednociferným činiteľom.

12. Vie písomne deliť jednociferným deliteľom bez zvyšku.
13. Má osvojenú numeráciu prirodzených čísel do milióna.
14. Vie používať kalkulačku na sčítanie a odčítanie.
15. Vie pracovať s kružidlom, vyznačovať a rysovať uhly.
16. Má osvojený výpočet obvodu rovinných obrazcov.
17. Vie pracovať s textom na PC, vkladať klipart, wordart, upraviť text pomocou efektov. Vie používať e- mail, Internet
18. Vie vložiť, spustiť, vybrať CD a pracovať s multimedialnou informáciou – zvuk, video
19. Vie spracovať a prezentovať jednoduchý projekt .
20. Žiak porozumel základným fyzikálnym javom v bezprostrednom okolí žiakov.
21. Vie rozlišovať tuhé, kvapalné a plynné telesá.
22. Vie odmerať dĺžku, hmotnosť a objem telesa urobiť zápis nameraných hodnôt.
23. Vie overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti telies.
24. Vie merať v určitých časových intervaloch teplotu a zaznamenať ju do tabuľky.
25. Vie rozpoznať živočíchy, rastliny a iné organizmy v závislosti od prostredia, v ktorom žijú
26. Dokáže poznať vzájomné vzťahy medzi organizmami a ich prostredím
27. Pozná najznámejších predstaviteľov živočíchov, rastlín a iných organizmov .
28. Rozpozná najdôležitejšie obdobia našich národných dejín so zameraním na pokrok.
29. Vie pracovať s učebnicou dejepisu.
30. Žiak získal základné poznatky o postavení Zeme v slnečnej sústave
31. Informatívne vie základné pojmy, ktorými sú označené objekty vesmíru
32. Má osvojené základné informácie o Európe
33. Vie sa orientovať na mape Európy.
34. Dokáže pracovať s fyzikálnou a politickou mapou.
35. Pozná funkciu rodiny a školy
36. Upevniť u žiakov elementárne mravné postoje, hygienické a kultúrne návyky
37. Oboznámiť žiakov so zásadami dopravnej disciplíny a bezpečnostných opatrení
38. Ovplyvňovať poznanie a konanie žiakov v duchu demokracie, humanizmu a morálky.
39. Má osvojené poznatky so spoločensko vedných predmetov.

2.6.8 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 8.ročník

Vzdel. oblasť	Predmet	Dotácia	Pridane hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia	Slov. jazyk a komunik.	5	2,5	čítanie, sloh
Človek a príroda	Fyzika	1		
	Biológia	1		
Človek a spoločnosť	Dejepis	1		
	Geografia	1		
	Občianska náuka	1		
Človek a hodnoty	Etická výchova /Náboženská výchova/	1		
Matematika a práca S informáciami	Matematika	4		
	Informatická výchova	0,5	0,5	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4		motorika
	Svet práce	0,5		
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1		kompozícia
	Hudobná výchova	1		
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	1	
Spolu		24	4	

Charakteristika výstupov žiakov 8. ročníka špeciálnej triedy.

- Má utvrdené správne písať „i“ a „y“ po mäkkých, tvrdých a obojakých spoluhláskach a vo vybraných slovách.
- Pozná prídavné mená tvrdého a mäkkého zakončenia, osvojovať si ich pravopis, - pozná číslovky
- Je oboznámený s písaním základných, radových a zložených čísloviek, - cvičiť sa v tvorbe súvislých ústnych prejavov a vo formách spoločenského styku.
- Pozná algoritmus písomného delenia jednociferným deliteľom so zvyškom a vie ho používať.
- Pozná algoritmus písomného delenia dvojciferným deliteľom písomne alebo pomocou kalkulačky.
- Pozná a vie využívať spôsoby kontroly správnosti výpočtu súčtu alebo rozdielu.
- Správne chápe pojem zlomok, vie ho čítať a zapisovať zlomok.
- Získal zručnosti v rysovaní a meraní uhlov.
- Vie vypočítať obsahy štvorca, obdĺžnika a kruhu,
- Chápe matematiku ako zdroj prostriedkov na riešenie praktických úloh.
- Má osvojené poznatky so spoločensko vedných predmetov.

2.6.9 Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím 9.ročník

Vzdel. oblasť	Predmet	Dotácia	Pridane hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia	Slov. jazyk a komunik.	5	2,5	čítanie, sloh
Človek a príroda	Fyzika	1		
	Chémia	1		
	Biológia	1		
Človek a spoločnosť	Dejepis	1		
	Geografia	1		
	Občianska náuka	1		
Človek a hodnoty	Etická výchova /Náboženská výchova/	1		
Matematika a práca S informáciami	Matematika	4		
	Informatická výchova	0,5	0,5	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4		motorika
	Svet práce	0,5		
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1		kompozícia
	Hudobná výchova	1		
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	1	
Spolu		25	4	

Charakteristika výstupov žiakov 9. ročníka špeciálnej triedy.

- 1.Má docvičenú zručnosť správne písať „i“ a „y“ po mäkkých, tvrdých a obojakých spoluhláskach a vo vybraných slovách.
- 2.Má osvojený pravopis podstatných a prídavných mien,.
- 3.Má osvojený pravopis slovies, najmä v minulom čase a v rozkazovacom spôsobe,
4. Má osvojené ústne i písomné formy spoločenského styku.
5. Vie správne čítať a ústne sa vyjadrovať. Má upevnené čitateľské zručnosti na primerane náročných náučných a umeleckých textoch, vie sa orientovať v prečítanom texte a reprodukovat' jeho obsah.
6. Má osvojené poznatky z matematiky 9. Ročník.
6. Vie správne deliť jednociferným a deliteľ'om so zvyškom.
7. Vie využívať spôsoby kontroly správnosti výpočtu súčtu alebo rozdielu.
8. Vie vypočítať 1 %, rozlíšiť, pomenovať a vypočítať základ, počet percent a hodnotu príslušnú k počtu percent.
- 9.Má osvojený význam pojmu objem.
- 10.Pozná jednotky objemu a vie ich navzájom premieňať.
- 11.Má osvojený postup výpočtu objemu kvádra a kocky.

12.Pozná siet' kvádra a kocky.

13.Vie samostatne pracovať s jednotlivými nástrojmi v grafickom editore.

14.Vie používať nástroje na úpravu textov.

15.Vie pracovať s tabuľkou v MS Word.

16. Má osvojené poznatky so spoločensko-vedných predmetov.

2.7 Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky.

2.8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov. Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím - variant A sa ustanovuje takto: prípravný a prvý ročník 6 žiakov, druhý ročník až piaty ročník 8 žiakov, šiesty ročník až deviaty ročník 10 žiakov. Riaditeľ školy podľa zákona 245/2008, § 97 odst. 6, môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

2.9 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania, nasledovne: Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania. Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzky nasledovne: Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku.

2.10 Povinné personálne zabezpečenie primárneho

Pedagogickí zamestnanci:

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii,
- motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy
- riadia svoje seba-rozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste,
- ako súčasť kolektívu pedagógov sú schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce a kooperatívneho riešenia problémov.

2.11 Povinné materiálne – technické a priestorové zabezpečenie

Základná škola v Hybiach je plne organizovaná škola s 1. až 9. postupným ročníkom a jednej špeciálnej triedy variant A, ktorá funguje od 1.4. 2002 ako právny subjekt. Škola je umiestnená v jednej školskej budove a je vnútorne rozčlenená na tri navzájom prepojené časti.

V prvej časti sú umiestnené triedy 2. stupňa ZS, odborná učebňa fyziky - chémie, kabinet fyziky, chémie, hudobnej výchovy, prírodopisu, výtvarnej výchovy a žiackej i učiteľskej knižnice, riaditeľná i zborovňa školy.

V druhej časti sa nachádza telocvičňa, ktorá je aktívne využívaná v čase vyučovacom i mimo neho, taktiež slúži mládeži a občanom našej obce. Pri rekonštrukcii školy v roku 2010 v týchto priestoroch vznikli nové kabinety pre učiteľov.

V tretej časti sa nachádzajú triedy 1. stupňa ZS, špeciálna trieda, školský klub detí, počítačová učebňa s pripojením na internet a školská jedáleň, ktorá je náležite vybavená a zabezpečuje zdravé školské stravovanie nielen pre žiakov, učiteľov, miestnu materskú školu ale i iných záujemcov.

V škole je k dispozícii samostatná cvičná kuchynka a vybavené pracovné dielne. Ku škole patrí školský dvor a školské ihrisko. Štátna časť ZŠ prešla úplnou rekonštrukciou, ktorá predovšetkým zlepšila tepelné vlastnosti budovy. Taktiež boli zrekonštruované hygienické zariadenia školy.

2.12 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri vzdelávaní

Bezpečnosť a ochrana zdravia žiakov a učiteľov pri vzdelávaní v škole i mimo (exkurzie, výlety, krúžková činnosť, vychádzky a pod.) je zaistená. Na začiatku školského roka bývajú žiaci poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia počas cesty do školy a vyučovania. Zvýšená pozornosť sa venuje predmetom výchovným, pracovnému vyučovaniu a telesnej výchove. Pedagogickí pracovníci a zamestnanci sú pravidelne preškolení o BOZ a PO a čom je vedená dokumentácia. Termíny školení a pravidelných revízií obsahuje Pracovný a organizačný poriadok školy. Pri tejto činnosti spolupracujeme s firmou GAJOS z Liptovského Mikuláša. Všetci žiaci školy sú každoročne poistení vo vybratej komerčnej poisťovni.

2.13 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Pre hodnotenie a klasifikáciu platí „Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie

Slovné hodnotenie

- *Prípravný ročník, 1.,2.,3.,4. ročník – všetky predmety sa hodnotia slovné.*

Slovné hodnotenie na rozdiel od klasifikácie známkami umožňuje predovšetkým podať dieťaťu spätnú väzbu o dosiahnutých osobných pokrokoch pri osvojovaní konkrétnych vedomostí, schopností a zručností bez porovnávania s ostatnými žiakmi.

Klasifikácia známkou

- *5., 6., 7., 8.,9. ročník - všetky predmety sa hodnotia známkou.*
- Etická a náboženská výchova, sa na vysvedčení uvádza absolvoval

Klasifikácia znamená známkou vystihnutá úroveň získaných-nadobudnutých vedomostí a zručností. Klasifikácia je u našich žiakov i rodičov veľmi dôležitá. Klasifikačné stupne- známky majú pre žiakov veľký motivačný vplyv.

Základné pravidlá pre použitie klasifikácie:

- známka z vyučovacieho predmetu nezahrňuje hodnotenie žiakovho správania,
- klasifikuje sa len prebrané a precvičené učivo.,
- žiaci majú možnosť a dostatok času k naučeniu, precvičeniu a zažitiu učebnej látky,
- učiteľ vyvážené hodnotí, premieta do klasifikácie a hodnotenia vedomostí, schopností, spôsobilostí a zručností žiaka postup, prácu s informáciami,
- úroveň komunikácie a tvorivosti žiaka,
- učiteľ nerozdeľuje žiakov na úspešných a neúspešných,
- pri klasifikácii používa učiteľ päť klasifikačných stupňov.
- písomné práce žiakov vyučujúci predmetov odkladajú,
- písomné previerky z matematiky a slovenského jazyka štvrťročne vykonáva vedenie školy,
- všetky písomné práce budú včas oznámené, aby mal žiak dostatok času na ich prípravu,
- tradičné ústne skúšanie bude nahradené efektívnejším spôsobom zisťovania vedomostí a schopností žiakov,
- významným prvkom procesu učenia je práca s chybou, žiaci majú právo robiť chyby – uvedomenie si chyby je príležitosť naučiť sa to lepšie,
- v prípade slabých výsledkov rodič je vopred písomne informovaný upomienkou.

II. Vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

3 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA

3.1 Charakteristika triedy

Špeciálne triedy pri Základnej škole v Hybiach boli vytvorené na základe podnetov rodičov. Žiaci sa vzdelávajú v špeciálnych triedach na základe špeciálno-pedagogického a psychologického vyšetrenia. Špeciálna trieda sa nachádza spolu s bežnými triedami v budove Základnej školy v Hybiach, čím sa zvyšuje sociálna integrácia žiakov, ktorí navštevujú špeciálnu triedu. V triedach sa nachádzajú žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia.

3.2 Charakteristika žiaka

Stredná mentálna retardácia IQ 35-49.

Deti so strednou MR/MP majú výrazne obmedzený vývin chápania a používania reči, obmedzené komunikačné schopnosti, obmedzené seba-obslužné zručnosti a návyky. Ich predpoklad na vzdelávanie je obmedzený, ale niektorí žiaci si pod odborným, kvalifikovaným vedením dokážu osvojiť základy písania, čítania a počítania.

V dospelosti sú osoby schopné vykonávať niektoré veľmi jednoduché manuálne práce pod dohľadom inej osoby. Väčšina z nich dokáže do istej miery fungovať v bežnom živote, v bežných životných situáciách, ale potrebujú podporu a usmernenie. V tejto kategórii sú medzi deťmi výrazné rozdiely. Viacerí z nich majú k pridruženému aj iné postihnutie či poruchu.

3.3 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

3.4 Profil absolventa

- ✓ Absolvent primárneho stupňa vzdelania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti na elementárnej úrovni. Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- ✓ vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- ✓ rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovat', zvláda jednoduchou formou písomnú komunikáciu
- ✓ je schopný vyjadriť svoj názor,
- ✓ uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- ✓ dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie,
- ✓ rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- ✓ chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- ✓ využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie,
- ✓ ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- ✓ ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu,
- ✓ dokáže pracovať s pomocou učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- ✓ dokáže popísať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov,
- ✓ uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti.

4 VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

4.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozvíjať kognitívne a psychomotorické procesy, všestrannú komunikáciu,

1. rozvíjať individuálne schopnosti a predpoklady mentálne postihnutých žiakov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré dokážu využiť v osobnom živote,
2. zamerať sa na pripravenosť v praktickom živote s možnosťou prirodzenej integrácie do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou,
3. podnecovať žiakov k mysleniu na podklade názoru a k riešeniu problémov,
4. učiť žiakov chrániť si svoje zdravie a zdravie iných.

4.2 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VZDELÁVACIE OBLASTI

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Matematika a práca s Informáciami	Matematika
	Informatika
Človek a príroda	Vecné učenie
Človek a hodnoty	Etická výchova / Náboženská výchova
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

Poznámky

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami podľa platnej legislatívy. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.
3. Vyučovaciu hodinu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci.
4. V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom žiakov 6. Skupiny sa

vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.

5. V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
6. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
7. Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.
8. Na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry (u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny) triedu možno deliť.

4.3 Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy

4.4 Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom postihnutia

Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským ISCED 1														
Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník												
		Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10	Σ	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	28
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	5	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	31	
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1	1 +2	1 +1	1 +1	1	1						8
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	3+1	3+1	3+1	3	3	3	3	3	3	31	
	informatika								1	1	1	1	4	
Človek a príroda	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25	
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	1	6	
Človek a svet	pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	48	
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
	výtvarná výchova	1	1	1	1+1	1+1	1	1	1	1	1	1	11	
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	22 +11	
Základ		18	18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	225	
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	42	
Spolu		20	22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	251	

4.4.1 Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom postihnutia

2. ročník

Vzdel. oblasť	Predmet	Dotácia	Pridané hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia.	Slov. jazyk	2		
	RKS	3		
	RGZ	1	1	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	1	
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	2		
Človek a svet práce	prac. vyučovanie	4		motorika
Umenie a kultúra	VYV	1	1	
	HUV	1		
Zdravie a pohyb	TSV	2	1	
Spolu		19	4	

Charakteristika výstupov žiakov 2. Ročníka.

Slovenský jazyk a literatúra

1. Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budovať zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má významný podiel na celkovej socializácii dieťaťa.
2. Vedieť sa sústrediť na usmerný výkon spojený s miestom časom určený pre predmet čítanie.
3. Vedieť pomenovať obrázky.
4. Vedieť hlásku M, m, L, l.
5. Vedieť sluchom diferencovať slová na slabiky.
6. Vedieť sluchom zo slabík poskladať slovo.
7. Vedieť sluchom poznávať prvú hlásku slova.
8. Vedieť čítať dvojslabičné slová zložené zo známych slabík.

Rozvíjanie komunikačnej zručnosti

1. Pragmatická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačných prostriedkov.

2. Lexikálno-sémantická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii

3. Morfológicko-syntaktická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať jazykový cit, syntaktické a morfológické pravidlá. Aplikovať ich do hovorenej i písanej podoby (podľa individuálnych schopností žiaka).

4. Foneticko-fonologická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať fonemické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištingtívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka. Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť

5. Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)

- ✓ Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností.

6. Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou

- ✓ Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie
- ✓ Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferenciácia, pamäť).
- ✓ Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase
- ✓ Rozvíjať motorické schopnosti
- ✓ Rozvíjať čitateľské a pisateľské schopnosti

Rozvíjanie grafomotorických zručností

1. Vedieť písať slučky, ovály, vlnovky, šikmé čiary.
2. Vedieť písať písmenká a slabiky M, m, L, l, E, e, I, i
3. Rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku,
4. Naučiť sa správne držať písacie potreby a správne sedieť pri písaní,
5. Vytvárať návyk správneho sedenia pri písaní.

Matematika

1. Rozvíjať schopnosť triediť predmety podľa určitých kritérií
utvárať predstavy o číslach
2. Osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 4
3. Osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 4
4. Utvrdiť si základné geometrické predstavy.

Vecné učenie

1. Poznať priestorové pojmy a vzťahy
2. Vedieť sa orientovať v triede a v školskej budove
3. Vedieť pomenovať predmety a činnosti, s ktorými sa žiaci stretávajú
4. Voznať názvy ročných období
5. Osvojiť si názvy dní v týždni

6. Oboznamovať sa so zásadami osobnej hygieny a kultúrneho správania
7. Poznať niektoré rastliny a zvieratá.

Pracovné vyučovanie

1. Utvárať a upevňovať základné hygienické návyky
2. Utvárať a upevňovať základné stravovacie návyky a základné pravidlá stolovania
3. Zvyšovať samostatnosť pri sebaobslužných činnostiach
4. Utvárať základné pracovné zručnosti a návyky
5. Rozvíjať jemno-motorické zručnosti a schopnosť napodobňovania
6. Rozvíjať schopnosť verbalizovať danú činnosť
7. Osvojiť si základné pracovné zručnosti pri pestovateľských prácach.

Hudobná výchova

1. Rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie
2. Sluchovú pamäť a sluchovú diferenciaciu
3. Rozvíjať senzomotorické schopnosti
4. Rozlišovať ľudský hlas a iné zvuky
5. Uvoľňovať motoriku a rozvíjať zmysel pre rytmus
6. Prebúdzat' záujem o hudbu na princípe detskej hry

Výtvarná výchova

1. Upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom ročníku
2. Rozvíjať koordinovaný pohyb rúk, uchopenie a pustenie predmetu
3. Rozvíjať senzomotorickú koordináciu
4. Rozvíjať percepciu
5. Rozvíjať lateralitu
6. Rozvíjať priestorovú orientáciu

Telesná a športová výchova

1. Rozvoj sociálnych zručností a komunikačnej schopnosti v aktívnej interakcii s prostredím pri pohybových aktivitách
2. Prijatie stanovených pravidiel
3. Vytvorenie sebakontroly prispôsobenie sa požiadavkám skupiny
4. Učenie poradovosti
5. Formovanie kladných postojov k pohybovej aktivite
6. Vytváranie základných hygienických návykov pri pohybových činnostiach

4.4.2 Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom postihnutia

3. ročník

Vzdel. oblasť	Predmet	Dotácia	Pridané hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia.	Slov. jazyk	2		
	RKS	3		
	RGZ	1	1	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	1	
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	2		
Človek a svet práce	prac. vyučovanie	4		motorika
Umenie a kultúra	VYV	1	1	
	HUV	1		
Zdravie a pohyb	TSV	2	1	
Spolu		19	4	

Charakteristika výstupov žiakov 3. Ročníka.

1. Vytvárať zručnosť a návyk prakticky a prehľadne si usporiadať pracovné miesto a potreby na lavici pri čítaní a písaní.
2. Vedieť čítať dvojslabičné slová.
3. Vedieť čítať jednoduché vety.
4. Spresňovať správnu výslovnosť žiakov.
5. Vedieť čítať tlačené písmená, slabiky a slová vyvodených v druhom ročníku.
6. Má osvojené veľké a malé písmená: o, O, v, V, u, U, t, T, p, P.
7. Správne číta otvorené slabiky z osvojených písmen.
8. Vie správne čítať zatvorené slabiky(im, et, it, op, pil, tam, lep).
9. Správne čítanie dvojslabičných slov z otvorených slabík.
10. Správne čítanie jednoduchých viet.

Rozvíjanie komunikačnej zručnosti

1. Pragmatická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačných prostriedkov.

2. Lexikálno-sémantická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii

3. Morfológicko-syntaktická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať jazykový cit, syntaktické a morfológické pravidlá. Aplikovať ich do hovorenej i písanej podoby (podľa individuálnych schopností žiaka).

4. Foneticko-fonologická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať fonemické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištingtívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka. Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť

5. Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)

- ✓ Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností.

6. Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou

- ✓ Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie
- ✓ Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferencácia, pamäť).
- ✓ Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase
- ✓ Rozvíjať motorické schopnosti
- ✓ Rozvíjať čitateľské a pisateľské schopnosti

Rozvíjanie grafomotorických zručností

1. Rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku.
2. Vytvárať návyk prakticky si usporiadať potreby na lavici pri písaní.
3. Vytvárať zručnosť písať s príslušnými pracovnými, hygienickými a estetickými návykmi.
4. Spresňovať správny tvar písaného písmena.
5. Vytvárať návyk správneho sedenia pri písaní.
6. Postupný nácvik písmen a, o, p, t, v u.
7. Písanie slabík z osvojených písmen jednoduchými spájacími ťahmi.
8. Nácvik uvoľneného, plynulého pohybu.
9. Zmenšovanie a spresňovanie tvaru písaného písmena.

Matematika

1. Porovnávať a triediť činnosti každodenného života, predmety, vlastnosti, podľa určitých kritérií.
2. Osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 5.
3. Osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 5.
4. Osvojiť si základné prvky numerácie a počtové výkony s číslom 0.
5. Osvojiť si základné geometrické predstavy.

Vecné učenie

1. Utvrdiť si jednoduché priestorové pojmy a vzťahy.
2. Vedieť sa orientovať v najbližšom okolí školy.
3. Osvojiť si základné pojmy súvisiace s ročnými obdobiami a orientáciou v čase.
4. Osvojiť si elementárne zásady osobnej hygieny.
5. Osvojovať si základy kultúrneho správania.
6. Poznať niektoré ďalšie rastliny a zvieratá.

Pracovné vyučovanie

1. Upevňovať základné hygienické návyky.
2. Zvyšovať samostatnosť pri seba-obslužných činnostiach.
3. Upevňovať základné stravovacie návyky.
4. Utvárať základné manuálne zručnosti.
5. Rozvíjať schopnosť verbalizovania činnosti.
6. Rozlišovať rôzne materiály.
7. Udržiavať poriadok na pracovnom mieste.
8. Zvládnuť základy jednoduchej starostlivosti o izbové rastliny.

Hudobná výchova

1. Utvrdzovať základné hudobné vedomosti a návyky z predchádzajúcich ročníkov.
2. Vytvárať predpoklady na primerané vnímanie hudby, na spev a ostatné hudobné prejavy.
3. Rozvíjať hudobnú pozornosť, pamäť a predstavivosť.
4. Rozvíjať zmysel pre tonalitu.
5. Osvojiť si nové piesne a hudobno-pohybové hry.

Výtvarná výchova

1. Upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch.
2. Učiť sa kresliť postavu a postupne zobrazovať niektoré dôležité detaily.
3. Učiť sa kresbou znázorniť znaky zvieracej figúry.
4. Učiť sa vystihnúť trojrozmernosť prostredníctvom modelovania.
5. Vyjadriť svoj vzťah k prírode prostredníctvom maľby.

Telesná a športová výchova

1. Formovať kladné postoje k pohybovej aktivite.
2. Upevňovať základné hygienické návyky pri pohybovej aktivite.
3. Viest žiakov k dodržiavaniu zásad bezpečnosti pri cvičení.

4. Rozvíjať obratnosť, rýchlosť a dynamickú silu žiakov.
5. Automatizovať už zvládnuté pohyby, spresňovať polohu a pohyby rúk a nôh.
6. Vytvárať predpoklady pre správne držanie tela a predchádzať funkčným nedostatkom pohybového systému.

4.4.3 Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom postihnutia 4. ročník

Vzdel. Oblasť	Predmet	Dotácia	Pridané hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia.	Slov. jazyk	2		
	RKS	3		
	RGZ	1	1	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	1	
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	2		
Človek a svet práce	prac. vyučovanie	4		motorika
Umenie a kultúra	VYV	1	1	
	HUV	1		
Zdravie a pohyb	TSV	2	1	
Spolu		19	4	

Charakteristika výstupov žiakov 4. Ročníka.

Slovenský jazyk a literatúra

1. Vedieť čítať trojslabičné slová,.
2. Nacvičiť viazané čítanie jednoduchých slov.
3. Osvojiť si ďalší okruh hlások a písmen.
4. Čítať jednoduché vety s porozumením.
5. Čítanie tlačených písmen, slabík a slov vyvedených v treťom ročníku.
6. Čítanie písaných písmen, slabík a slov vyvedených v treťom ročníku.
7. Utvrdenie známych dvojslabičných slov .
8. Nácvič čítania trojslabičných slov.
9. Postupné osvojovanie veľkých a malých písmen: j, J, s, S, n, N, y, Y, š, Š, d, D.
10. Čítanie slabík v riadkoch, stĺpcoch, vyhľadávanie slabík podľa pokynu učiteľa, vyhľadávanie plnovýznamových slov.
11. Nacvičovanie viazaného čítania jednoduchých slov.
12. Čítanie jednoduchých viet s porozumením.

13. Priradovanie viet k ilustráciám.

14. Nacvičovanie čítania súvislého textu s porozumením

Rozvoj komunikačnej schopnosti

7. Pragmatická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačných prostriedkov.

8. Lexikálno-sémantická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii

9. Morfológicko-syntaktická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať jazykový cit, syntaktické a morfológické pravidlá. Aplikovať ich do hovorenej i písanej podoby (podľa individuálnych schopností žiaka).

10. Foneticko-fonologická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať fonematické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištingtívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka. Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť
- ✓ **Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)** Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností.

11. Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou

- ✓ Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie
- ✓ Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferenciácia, pamäť).
- ✓ Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase
- ✓ Rozvíjať motorické schopnosti
- ✓ Rozvíjať čitateľské a pisateľské schopnosti

Rozvoj grafomotorických zručností

1. Rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku.
2. Vytvárať návyk správneho držania písacích potrieb.
3. Vytvárať návyk správneho sedenia pri písaní.
4. Spresňovať správny tvar písaného písmena.
5. Postupný nácvik malých písmen j, s, n, y, d, š.
6. Písanie slabík z osvojených písmen jednoduchými spájacími ťahmi.
7. Nácvik písania veľkých písmen: A, O, M, N, I.
8. Písanie písmen podľa diktátu.
9. Nácvik písania slov typu: mám, tam, sem, sám, les, pes.

Matematika

1. Porovnávať a triediť činnosti každodenného života, predmety, vlastnosti, podľa určitých kritérií.
2. Osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel 6 – 10.
3. Osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel 6 – 10.
4. Osvojiť si základné geometrické predstavy.

Vecné učenie

1. Vedieť rozlišovať situácie v prírode podľa ročných období.
2. Vedieť pomenovať jednotlivé časti ľudského tela.
3. Poznať rastliny a zvieratá miestnej oblasti.
4. Oboznámiť sa s pravidlami správania sa pri nakupovaní.
5. Orientovať sa v príbuzenských vzťahoch.

Pracovné vyučovanie

1. Upevňovať základné hygienické návyky.
2. Zvyšovať samostatnosť pri sebaobslužných činnostiach.
3. Upevňovať základné stravovacie návyky.
4. Rozlišovať rôzne materiály.
5. Oboznámiť sa s vlastnosťami dreva.
6. Oboznámiť sa s názvami a funkciou pracovných nástrojov.
7. Udržiavať poriadok na pracovnom mieste.
8. Zvládnuť základy jednoduchšej starostlivosti o izbové rastliny.

Hudobná výchova

1. Upevňovať základné hudobné vedomosti a návyky z predchádzajúcich ročníkov.
2. Kultivovať pohybový prejav podľa hudby.
3. Rozvíjať schopnosť spoločne spievať v skupinách.
4. Rozvíjať schopnosť rozlišovať výrazné rozdiely vo výške a sile tónu.
5. Osvojiť si nové piesne a hudobno-pohybové hry.

Výtvarná výchova

1. Upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch.
2. Učiť sa kresliť postavu a postupne zobrazovať niektoré dôležité detaily.
3. Učiť sa kresbou znázorniť znaky zvieracej figúry.
4. Učiť sa vystihnúť trojrozmernosť prostredníctvom modelovania.
5. Vyjadriť svoj vzťah k prírode prostredníctvom maľby.

Telesná a športová výchova

1. Orientovať sa v priestore a prekonávať nerovný terén.
2. Utvárať správnu koordináciu pohybov.
3. Rozvíjať pohybovú výkonnosť a telesnú zdatnosť.
4. Rozvíjať a upevňovať základné návyky správneho držania tela.
5. Prekonávať strach z neobyčajných polôh.

4.4.4 Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom postihnutia 5. ročník

Vzdel. oblasť	Predmet	Dotácia	Pridané hod.	Obsah
Jazyk a komunikácia.	Slov. jazyk	2		
	RKS	3		
	RGZ	1	1	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	1	
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	2		
Človek a hodnoty	Etická výchova	1		
Človek a svet práce	prac. vyučovanie	4		motorika
Umenie a kultúra	VYV	1	1	
	HUV	1		
Zdravie a pohyb	TSV	2	1	
Spolu		20	4	

Charakteristika výstupov žiakov 5. ročníka.

Slovenský jazyk a literatúra

1. Nácvik čítania písmen **k, K, z, Z, b, B, c, C, č, Č, r, R**.
2. Nácvik čítania dvojslabičných slov s otvorenými a zatvorenými slabikami. Čítanie jednoduchých viet s porozumením.
3. Rozširovanie osobného frekvenčného jazyka o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku.
4. Využívať informačné hodnoty textu pri jeho reprodukcii.
5. Využívanie rozšíreného osobného frekvenčného slovníka pri tvorbe jednoduchých viet -vyjadrenie účelnosti predmetu (Prečo? Načo?), priradovanie slov - podstatných mien k pomenovaniu činnosti, vlastnosti.
6. Nácvik písania písmen nacvičovaných v čítaní.

7. Vie zapisovať slabiky a niektoré jednoduché slová nacvičovať na čítaní ich odpisovanie.
8. Nácvik správneho používania dĺžňa pri zápise slabík, slov.

Rozvoj komunikačnej schopnosti

1. Pragmatická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačných prostriedkov.

2. Lexikálno-sémantická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii

3. Morfologicko-syntaktická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať jazykový cit, syntaktické a morfológické pravidlá. Aplikovať ich do hovorenej i písanej podoby (podľa individuálnych schopností žiaka).

4. Foneticko-fonologická rovina jazyka

- ✓ Rozvíjať fonemické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištingtívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka.
- ✓ Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť.

5. Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)

- ✓ Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností.

6. Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou

- ✓ Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie.
- ✓ Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferencácia, pamäť).
- ✓ Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase.
- ✓ Rozvíjať motorické schopnosti.
- ✓ Rozvíjať čitateľské a pisateľské schopnosti.

Rozvoj grafomotorických zručností

1. Nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska formy, určené cieľmi jednotlivých zložiek predmetu slovenský jazyk.
2. Nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska obsahu, určené cieľmi zložiek gramatika a sloh predmetu slovenský jazyk.
3. Vedieť využiť nadobudnuté zručnosti pri sociálnom kontakte.
4. Rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku.
5. Vytvárať návyk správneho držania písacích potrieb.
6. Vytvárať návyk správneho sedenia pri písaní.

7. Spresňovať správny tvar písaného písmena.
8. Postupný nácvik písania písmen k, K, z, Z, b, B, c, C, č, Č, r, R.
9. Písanie slabík z osvojených písmen jednoduchými spájacími ťahmi.
10. Písanie písmen podľa diktátu.

Matematika

1. Osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 20.
2. Osvojiť si základné početné výkony v obore prirodzených čísel do 20 (bez prechodu cez desiatku).
3. Osvojiť si základné rovinné a priestorové útvary.
4. Využívať osvojené vedomosti v reálnom živote.

Vecné učenie

1. Orientovať sa v okolí školy.
2. Poznať charakteristické znaky ročných období.
3. Určovať čas a miesto.
4. Poznať príbuzenské vzťahy.
5. Poznať rastliny a zvieratá miestnej oblasti.
6. Chápať význam aktívnej ochrany prírody.
7. Nadalej prehľbovať poznatky o ľudskom tele.
8. Osvojiť si pravidlá správnej životosprávy.
9. Osvojiť si základné pravidlá kultúrneho správania.

Etická výchova

1. Zvyšovať samostatnosť pri vykonávaní pohybových aktivít.
2. Rozvíjať verbálne schopnosti vo vzťahu k pohybovým aktivitám.
3. Prijímať pravidlá.
4. Rozvíjať interakčnú kooperáciu.
5. Zlepšovať schopnosť sebakontroly.
6. Prispôsobovať sa požiadavkám skupiny.
7. Rozvíjať schopnosť zúčastňovať sa spoločných pohybových aktivít pomocou napodobňovania.
8. Rozvíjať priestorovú a časovo-sledovú pamäť.

Pracovné vyučovanie

1. Zvyšovať samostatnosť pri základných hygienických návykoch.
2. Zvyšovať samostatnosť pri základných sebaobslužných zručnostiach.

3. Zvyšovať samostatnosť pri základných stravovacích návykoch.
4. Rozvíjať sociálne zručnosti.
5. Rozvíjať schopnosť využívať voľný čas.
6. Rozvíjať jemnú a hrubú motoriku.
7. Utvárať základné pracovné zručnosti.
8. Poznávať rôzne materiály.
9. Poznávať pracovné náradie.

Hudobná výchova

1. Počúvanie jednoduchých piesní. Žáner piesní, ich výber je závislý od individuálnych osobitostí každého žiaka.
2. Rozlišovanie jednotlivých spievaných slov piesní, s príp. rytmizáciou, hrou na telo a pod. Jednoduché hry so spevom.
3. Nácvičenie jednoduchých detských piesní a riekaniek s rozličným tempom a rozdielnou dynamikou.
4. Počúvanie reprodukovanej hudby – detské piesne, ľudové piesne.

Výtvarná výchova

1. Rozvíjať a dopĺňať získané poznatky a výtvarné zručnosti z predchádzajúcich ročníkov.
2. Rozvíjať priestorovú orientáciu.
3. Zúčastňovať sa na skupinových výtvarných aktivitách.
4. Kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu – lopta, snehuliak, slnko, jablko, zo štvorca – šatka, utierka, z obdĺžnika – dvere, okno, kniha. Maľovanky – vyfarbovanie.
5. Žiakov vedieme k pochopeniu jednoduchého členenia plochy s využitím farby a línie. Kresby vychádzajúce z farebných škvŕn, z čiar, vlnoviek. Dbáme na vhodný výber farieb v dvoj - trojfarebných kombináciách.
6. Poznávanie základných vlastností modelovacích materiálov.
7. Modelovanie základných tvarov z modelovacej hmoty: guľka, valček, placka.
8. Modelovanie jednoduchej skutočnosti - ovocie, zelenina, nádoby, hračky a iné.

Telesná a športová výchova

1. Zvyšovať samostatnosť pri vykonávaní pohybových aktivít.
2. Rozvíjať verbálne schopnosti vo vzťahu k pohybovým aktivitám.
3. Prijímať pravidlá.
4. Rozvíjať interakčnú kooperáciu.

5. Zlepšovať schopnosť sebakontroly.
6. Prispôsobovať sa požiadavkám skupiny.
7. Rozvíjať schopnosť zúčastňovať sa spoločných pohybových aktivít pomocou napodobňovania.
8. Rozvíjať priestorovú a časovo-sledovú pamäť.

4.5 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Vzdelávanie je zamerané na maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život, na schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole.

Žiakovi so stredným stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú terapiu školský logopéd.

Žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

- a. v špeciálnych základných školách,
- b. v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole alebo v domove sociálnych služieb
- c. v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

Pri výchove a vzdelávaní žiaka so stredným stupňom mentálneho postihnutia v školskej integrácii sa zadáva viac úloh na rozvoj kognitívnych procesov a psychomotorických zručností, ktoré sú potrebné pre ich praktický život. Vo výchovno-vzdelávacom procese sa často striedajú činnosti a pracovné tempo, zaraďujú sa krátke relaxačné prestávky. Treba oceniť aj malý úspech žiaka a tak ho motivovať k učeniu. Dávať možnosť žiakovi participovať na spoločných činnostiach triedy a podľa potreby mu poskytovať účinnú individuálnu pomoc. Zohľadniť motorickú instabilitu žiaka a minimalizovať nežiadúce prejavy správania. Na zabezpečení vzdelávacích potrieb žiaka s mentálnym postihnutím počas vyučovania participuje i špeciálny pedagóg alebo asistent učiteľa. Pri vypracúvaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVP) je potrebné vychádzať zo Vzdelávacieho programu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, z jeho obsahu vzdelávania. Vo vyučovacích predmetoch hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova je možné tohto žiaka vzdelávať podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy. Ak je v týchto vyučovacích predmetoch potrebné žiakovi redukovať učivo,

uvádza sa v jeho IVP. Predmet vecné učenie má žiak vtedy, keď majú žiaci bežnej triedy predmety prvouku, vlastivedu, prírodovedu. Pri hodnotení žiaka sa postupuje podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím. Žiaka je možné hodnotiť aj slovným komentárom o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch bez vyjadrenia stupňov klasifikácie prospechu. V doložke vysvedčenia žiaka sa uvedie informácia, že žiak bol vzdelávaný podľa variantu B.“

4.6 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

- Dostatok času v dennom režime venovať jednotlivým zložkám tak, aby sa denne vystriedali všetky činnosti v primeranom rozsahu,
- optimálny režim výchovno-vzdelávacej činnosti v súlade s vekovými možnosťami, špeciálnymi potrebami žiakov, zohľadnením dochádzajúcich žiakov v zhode s obsahom vzdelávania a vhodnými spôsobmi učenia,
- optimálny režim života školy v súlade s potrebami žiakov a ich bezpečnosti (režim odpočinku, pohybový režim, stravovací a pitný režim, dodržiavaním hygieny, záujmová činnosť, mimoriadne situácie),
- uplatňované metódy, formy a prístupy pri vzdelávacom procese, spôsob delenia tried, zlučovanie žiakov z rôznych ročníkov podľa platnej legislatívy.

4.7 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov

– vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- ✓ plňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- ✓ preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- ✓ uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

– spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickej, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

Školský logopéd

- ✓ logopéd s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou platnou v rezorte školstva. Školský logopéd vykonáva odborné činnosti v rámci logopedickej diagnostiky, terapie a prevencie žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou. Poskytuje odborné poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom žiakov a pedagogickým zamestnancom školy.

Školský psychológ

- ✓ vykonáva odborné činnosti v rámci psychologickej diagnostiky (okrem diagnostiky na účely prijatia žiaka do školy alebo na zmenu formy vzdelávania žiaka), na ktoré má oprávnenie podľa svojho vzdelania a v súlade s legislatívou platnou pre rezort školstva.

Pomocný zdravotnícky personál

– poskytuje individuálnu pomoc žiakovi so stredným stupňom mentálneho postihnutia pri sebaobslužbe.

4.8 Povinné materiáľno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Dôležitou podmienkou pre uskutočňovanie Štátneho vzdelávacieho programu je primerané priestorové vybavenie školy a materiáľno technické vybavenie učebných priestorov.

Priestorové vybavenie

- a) pre manažment školy
  - kancelária riaditeľa a zástupcov riaditeľa školy,
  - kancelária pre ekonomický úsek,
- b) pre pedagogických zamestnancov školy
  - zborovňa,
  - kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok),
- c) pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom
  - kancelárie pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom/žiakom,
- d) pre nepedagogických zamestnancov školy
  - kancelárie pre sekretariát a nepedagogických zamestnancov,
- e) hygienické priestory
  - sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,
  - šatne alebo iné priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi,
- f) odkladacie a úložné priestory
  - pre učebné pomôcky,
  - didaktickú techniku,
  - skladové priestory,
  - archív,
- g) informačno-komunikačné priestory
  - knižnica/priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom, IKT zariadením a pripojením na Internet
- h) učebné priestory (interné/externé)
  - učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania),
  - odborné učebne,
  - špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami,
  - telocvičňa,

- školské ihrisko, i) spoločné priestory - školská budova, - školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň, - školský dvor, - priestory pre školský klub detí, - priestor pre riešenie zdravotných problémov, bezpodnetová miestnosť.

4.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka. Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických pracovníkov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie), – výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

4.10 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe tohto vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) pre primárne vzdelávanie. ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje edukácia na danej špeciálnej základnej škole. Musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie konkrétnej školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín. Na vypracovaní ŠkVP by sa mali podieľať všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Elektronické zdroje

Štátny vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie.

ISCED 1 – primárne vzdelávanie.

http://www.statpedu.sk/files/sk/deti-ziaci-so-svvp/deti-ziaci-so-zdravotnym-znevyhodnenim-vseobecnym-intelektovym-nadanim/vzdelavacie-programy/vzdelavacie-programy-ziakov-so-zdravotnym-znevyhodnenim-vseobecnym-intelektovym-nadanim/zakladne-vzdelavanie-primarne-vzdelavanie-nizsie-stredne-vzdelavanie/vp_pre_ziakov_s_mentalnym_postihnutim.pdf